

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 3911 від 21.07.2020
Кабінет Міністрів України

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до статті 259 Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян»

Метою поданого законопроекту, як це зазначено у пояснювальній записці до нього, є суттєве зменшення кількості завідомо неправдивих повідомлень про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності, а також забезпечення економії матеріальних й інших ресурсів органів державної влади, які використовуються для їх перевірки та усунення негативних наслідків розповсюдження неправдивої інформації.

Для досягнення вказаної мети у законопроекті пропонується:

- 1) встановити додаткове покарання у виді конфіскації майна за вчинення злочину, передбаченого ст. 259 Кримінального кодексу України (далі – КК);
- 2) ч. 2 ст. 259 КК викласти у новій редакції та запровадити посилену кримінальну відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності, якщо об'єктами завідомо неправдивого повідомлення стали критично важливі об'єкти інфраструктури або будівлі чи споруди, що забезпечують діяльність органів державної влади, або заклади охорони здоров'я, або заклади освіти, або якщо воно спричинило тяжкі наслідки, або вчинене повторно;
- 3) доповнити ст. 259 КК приміткою, у якій зазначити, що термін «критично важливі об'єкти інфраструктури» вживається в значенні, наведеному в Законі України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України».

Головне управління, проаналізувавши поданий законопроект, в цілому підтримує його основну мету. Разом із тим, вважаємо за необхідне зазначити наступне.

Відповідно до приписів ч. ч. 1, 2 ст. 59 КК покарання у виді конфіскації майна полягає в примусовому безоплатному вилученні у власність держави всього або частини майна, *яке є власністю засудженого*. Конфіскація майна встановлюється за тяжкі та особливо тяжкі корисливі злочини, а також за злочини проти основ національної безпеки України та громадської безпеки

незалежно від ступеня їх тяжкості і може бути призначена лише у випадках, спеціально передбачених в Особливій частині цього Кодексу.

При цьому, звертаємо увагу на те, що тяжкість такого виду кримінального покарання, як конфіскація майна, обумовлює необхідність приділяти особливу увагу обґрунтуванню розширення сфери його застосування. Проте у супровідних документах до поданого законопроекту відсутні аргументи на користь пропозиції встановити конфіскацію майна як додатковий вид покарання за вчинення злочину, передбаченого ст. 259 КК («Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності»). Водночас наведена у пояснювальній записці динаміка аналізованого кримінального правопорушення демонструє, що незважаючи на суттєве посилення у 2012 році кримінальної відповідальності за суспільно небезпечне діяння, передбачене ст. 259 КК України¹, кількість завідомо неправдивих повідомлень про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності за останній час набула загрозливого масштабу. Тобто, зазначене, навпаки, свідчить на користь того, що саме по собі встановлення більш суворого виду покарання (зокрема, й включення у санкції відповідних частин ст. 259 КК додаткового покарання у виді конфіскації майна) не здатне досягнути зазначеної у законопроекті мети.

Загалом, на наш погляд, застосування конфіскації майна як виду кримінального покарання може вважатись виправданим лише тоді, коли винна особа у зв'язку з вчиненням нею кримінального правопорушення *одержує певну матеріальну вигоду для себе чи інших осіб за рахунок чужого майна*. У таких випадках покарання у виді конфіскації майна мало б стримувати винних осіб від скоєння відповідних кримінальних правопорушень через потенційну небезпеку втратити не тільки незаконно здобуте майно, а й майно, що перебуває у власності останніх на законних підставах.

Окрім того, враховуючи, що конфіскація майна як вид кримінального покарання зачіпає майнові права не тільки засудженого, а й інших осіб (наприклад, членів сім'ї винного), не сприяє нормальному процесу ресоціалізації засудженого (після відбуття покарання у виді позбавлення волі відповідна особа залишається без засобів для існування) і характеризується низькою ефективністю виконання², призначення цього покарання за завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи

¹ Законом України «Про внесення змін до статті 259 Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян» від 07.06.2012 № 4955-VI санкції частин 1 та 2 статті 259 КК зазнали істотних змін. Замість альтернативних основних покарань у виді штрафу, арешту або обмеження волі було встановлено покарання у виді позбавлення волі на строк від двох до шести років (ч. 1 ст. 259 КК); строки покарання у виді позбавлення волі у ч. 2 ст. 259 КК були змінені з «від двох до семи років» на «від чотирьох до восьми років».

² Давлатов Ш.Б. Актуальні проблеми призначення та виконання конфіскації майна та їх вплив на перспективи існування даного покарання у кримінальному праві України // Вісник Академії митної служби України. – 2015. – URL: http://www.pap.in.ua/4_2015/97.pdf.

пошкодження об'єктів власності не відповідає принципу пропорційності заходів кримінально-правового впливу.

Узагальнюючий висновок: за результатами розгляду в першому читанні законопроект доцільно повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: В. Попович, Є. Корнієнко

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЙВНА

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000733B42008E588D01

Дійсний до: 27.05.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/3-2020/143486 від 27.08.2020

181235